

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z., na podstawie art. 83 ust.1 pkt. 1, art. 68 ust. 1 pkt. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) stwierdził, że M. Z. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 02.08.2019 r. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawczyni faktycznie nie wykonywała działalności gospodarczej od 2 sierpnia 2019 r., a dokonanie zgłoszenia działalności i zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, jak również rozliczanie składek z tego tytułu miało na celu jedynie uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej i świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby, a także prawa do bezpłatnej opieki lekarskiej. W ocenie ZUS podjęcie działalności w zaawansowanej ciąży na krótki okres przed zajściem zdarzenia tworzącego uprawnienie do świadczeń z ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa (brak dowodów wykonywania działalności, brak doświadczenia i wykształcenia związanego z profilem działalności, ponoszenie jedynie kosztów i brak elementu zarobkowego) świadczy o chęci świadomego osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. (decyzja k. 103 - 104 akt ZUS)

Od powyższej decyzji ubezpieczona M. Z. odwołanie złożyła w dniu 14 kwietnia 2020 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że podlega ona obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 02.08.2019 r. W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że legitymuje się stosownym wykształceniem ukończyła bowiem studia wyższe na Politechnice (...) na kierunkach: Europeistyka oraz (...) i (...) w języku francuskim. Podczas tych studiów nabyła ona zarówno wiedzę o prowadzeniu biznesu, jego otoczeniu, jak i umiejętności praktyczne programowania i obsługi obrabiarek (...). Natomiast w okresie od 8.12.2014 r. do 31.05.2017 r. pracowała na stanowisku referent ds. logistyki oraz referent ds. optymalizacji procesów logistycznych w firmie (...) Sp. z o.o. Podczas tej pracy nabyła umiejętności biznesowe (zarządzania łańcuchem dostaw - od projektów prowadzonych u dostawców, aż po proces wysyłki do klienta; zarządzania projektami oraz grupą projektową; planowania produkcji i układania harmonogramów; negocjowania z podwykonawcami, spedytoraми, dostawcami polskimi i międzynarodowymi) jak i techniczne umiejętności obsługi skomplikowanych programów graficznych (S. E., I., AutoCad, M. (...)). Następnie po zakończeniu urlopu macierzyńskiego w związku z urodzeniem pierwszego dziecka faktycznie miała zamiar zarobkowego prowadzenia działalności gospodarczej i z sukcesem go realizowała. Przemawia za tym okoliczność, że uczestniczyła w projekcie „Od pomysłu do biznesu” współfinansowanym ze środków UE, z którego otrzymała środki finansowe. Wnioskodawczyni podkreśliła, że pierwsze jej zlecenia z tytułu działalności były realizowane wśród osób bliskich oraz znajomych tak by mogły one mieć charakter długoterminowy. Natomiast zważywszy na zbliżający się termin porodu jej stan zdrowia uniemożliwił jej prace z drewnem w ostatnich tygodniach ciąży oraz w czasie porodu, w związku z czym, tak zarządzała ona swoją pracą, aby część pozycji w przyjętych zleceniach wymagających pracy manualnej, wykonywać w pierwszej kolejności, tak by nie forsować organizmu, ani nie narazić płodu. (odwołanie k. 3 - 8)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie k. 27 – 28)

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 27 stycznia 2022 r. profesjonalny pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych w wysokości podwójnej stawki, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w stawce ryczałtowej. (protokół rozprawy z dnia 27.01.2022 r. oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:37:08, oświadczenie pełnomocnika wnioskodawczyni 00:38:10, płyta CD k. 536)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawczyni M. Z. legitymuje się wyższym wykształceniem. Ukończyła ona studia wyższe na Politechnice (...) na kierunku Europeistyka a dodatkowo posiada absolutorium na (...) w języku francuskim. (bezsporne, a nadto kopia dyplomu k. 14, skan indeksu k. 15 - 16)

W okresie od 8.12.2014 r. do 31.05.2017 r. wnioskodawczyni pracowała na stanowisku referent ds. logistyki oraz referent ds. optymalizacji procesów logistycznych w firmie (...) Sp. z o.o. W dniu 10 lutego 2017 r. ubezpieczona urodziła pierwsze dziecko i od tej daty przebywała u tego pracodawcy na urlopie macierzyńskim. (świadectwo pracy k. 17)

W 2017 r. ubezpieczona urodziła pierwsze dziecko a także poroniła jedną ciążę. W przypadku pierwszej ciąży korzystała ona ze zwolnienia lekarskiego. (karta ciąży k. 72, zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Po zakończeniu powyższego zatrudnienia ubezpieczona od 14 maja 2018 r. do 1.08.2019 r. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. Wnioskodawczyni spotkała się z doradcą zawodowym i od niego dowiedziała się, że Urząd Pracy oferuje dofinansowanie z tytułu rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Złożyła wniosek o dofinansowanie, który w sierpniu 2018 r. został odrzucony ze względów formalnych. Ubezpieczona zaczęła poszukiwać innych źródeł dofinansowania. Uzyskała informację o projekcie „Od pomysłu do biznesu”, który był projektem finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego przy współpracy z Wojewódzkim Urzędem Miasta. W lutym 2019 r. ubezpieczona złożyła wniosek a w marcu 2019 r. została ona poinformowana, że przeszła do kolejnego etapu. Zakwalifikowała się do etapu szkoleń. W okresie od 13 maja 2019 r. do 25 maja 2019 r. wnioskodawczyni ukończyła szkolenie w zakresie (...) dotyczącego projektu „Od pomysłu do biznesu” współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Kolejnym etapem było tworzenie biznesplanu oraz konsultacje z doradcą. Pod koniec lipca 2019 r. otrzymała ona decyzję o dofinansowaniu. W dniu 07.08.2019 r. została zawarta pomiędzy wnioskodawczynią a „Centrum (...)” w Ł. umowa o udzielenie wsparcia na uruchomienie działalności gospodarczej. Dofinansowanie zostało jej wypłacone w miesiącach sierpniu – 2019 r. – lipcu 2020 r. w łącznej kwocie 52.200 zł. Ubezpieczona była zobowiązana do dokonywania rozliczeń udzielonego wsparcia pomostowego. (zaświadczenie k. 18 – 19, k. 48, wypłaty wsparcia k. 287, umowa k. 292 – 294, zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Od dnia 2 sierpnia 2020 r. ubezpieczona posiadała wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej ((...)) z datą rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej pod firmą (...) M. Z. w Ł.. Przeważającym przedmiotem tej działalności miała być sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet. Działalność ta miała dotyczyć projektowania wnętrz, renowacji i wytwarzania elementów drewnianych. (wydruk z (...) k.98 akt ZUS, k. 97, zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Od 02.08.2019 r. wnioskodawczyni zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej i opłacała preferencyjne składki ZUS. Ubezpieczona nie skorzystała z tzw. „ulgi na start”. (bezsporne, a nadto dane o okresach podlegania ubezpieczeniom k. 271 verte)

W dniu 8 sierpnia 2019 r. ubezpieczona zawarła umowę o świadczenie usług księgowych z K. S. prowadzącą działalność gospodarczą pod Kancelarią Doradcy (...) K. S. w Ł. za wynagrodzeniem w kwocie 200 zł w okresie pierwszych dwóch miesięcy a następnie 250 zł w przypadku, gdy liczba dokumentów w skali miesiąca wyniesie do 15 oraz nie występują transakcje zagraniczne i w walucie obcej, 80 zł brutto z podatkiem VAT za każdy kolejny dokument powyżej 15-go wystawiony w walucie polskiej i dotyczący transakcji krajowych, 15 zł brutto z podatkiem VAT za każdy dokument wystawiony w walucie obcej lub dotyczący transakcji zagranicznych. Nadto za sporządzenie korekt deklaracji podatkowych oraz za sporządzenie rocznego zeznania podatkowego oraz czynności związanych z zamknięciem roku w podatkowej księdze przychodów i rozchodów zleceniobiorca pobierał dodatkowe wynagrodzenie w kwotach 100 zł i 150 zł brutto z podatkiem VAT. (umowa o świadczenie usług k. 15 -22 akt ZUS)

W dniu 28 sierpnia 2019 r. wnioskodawczyni zawarła z ubezpieczycielem E. Hestia umowę ubezpieczenia pojazdu F. (...) w zakresie OC oraz (...) uiszczając z tego tytułu kwotę 1.206,00 zł. (polisa k. 12 – 13 akt ZUS)

W dniu 9 września 2019 r. ubezpieczona zawarła umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych z operatorem P4 z miesięcznym abonamentem w kwocie 100 zł. (umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych k. 23 – 27)

W dniu 4 października 2019 r. wnioskodawczyni zawarła z M. S. umowę najmu garażu położonego w Ł. przy ul. (...) o powierzchni 18 m². W pomieszczeniu tym miała być prowadzona działalność gospodarcza. Najemca zobowiązał się do zapłaty miesięcznego czynszu w kwocie 250 zł. Nadto najemca oświadczył, że w przypadku chęci korzystania z energii elektrycznej w garażu zobowiązuje się do udzielenia pomocy wynajmującemu w zainstalowaniu podlicznika, w celu ewidencjonowania ilości zużytej przez najemcę energii elektrycznej. Najemca zobowiązał się do ponoszenia opłat za energię elektryczną w proporcji do zużytej przez siebie ilości energii zaewidencjonowanej na podliczniku, na podstawie faktury wystawionej przez dostawcę energii elektrycznej. (umowa najmu k. 29 – 28)

W grudniu 2019 r. wnioskodawczyni zakupiła także licencję wieczystą (...) 2019, która dotyczyła komercyjnej wersji prostego programu do modelowania 3D, architektury i projektowania wnętrz. (licencja k. 1- 6)

W okresie od 02.08.2019 r. do 1.03.2020 r. ubezpieczona nie zgłaszała zawieszenia, ani przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej. (bezsporne, a nadto dane o okresach ubezpieczenia k. 271 verte)

W okresie od 02.08.2019 r. do 1.03.2020 r. ubezpieczona nie zatrudniała żadnych osób, w tym pracowników, bądź zleceniodawców. Ubezpieczona nie zawierała żadnych umów o dzieło, czy umów zlecenia z innymi osobami, nie zgłaszała też do ubezpieczeń osób współpracujących przy prowadzeniu działalności. Brak było osób do pomocy przy prowadzeniu działalności. J. G. – partner wnioskodawczyni i ojciec jej dzieci korzystał z długotrwałego zwolnienia lekarskiego w okresie od 15.07.2019 r. do 24.02.2020 r. Wyżej wymieniony przebył dwie operacje a potem leczył się z powodu depresji. (bezsporne, a nadto dane o okresach ubezpieczenia k. 271 -273, verte, zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Ubezpieczona miała zajmować się aranżacją wnętrz. Zlecenia, które miała realizować wnioskodawczyni dotyczyły miały głównie projektowania wnętrz 3D oraz dodatkowo sprzedaży elementów produkcji drewnianej, które miały być kompatybilne z projektem. Miały to być np. ramki, deski do drewna, patery, stoliki, ramy, poręcze, stojaki na płyty, świeczniki. Wnioskodawczyni nie pobierała żadnych zaliczek na poczet realizacji zlecenia. Zapłata za dane zlecenie miała nastąpić dopiero po realizacji danego zamówienia, tj. dopiero po przekazaniu zamówionych przedmiotów. Ubezpieczona miała prowadzić działalność w mieszkaniu przy ul. (...) w Ł., gdzie zamieszkiwali jej rodzice. Były tam 3 pokoje i kuchnia. M. Z. wraz ze swym partnerem – J. G. i dziećmi zamieszkiwała przy ul (...) w Ł.. Ubezpieczona miała też pracować w garażu, który mieścił się w innym miejscu - przy ul. (...) w Ł.. W garażu nie było sprzętu, ani mebli. Nie było tam mediów w postaci ogrzewania oraz wody, brak było okien oraz toalety. W garażu przy ul. (...) miała ona realizować zamówienia, tj. wykonywać przedmioty drewniane. Tam miały być składowane materiały drewniane, sprzęt, maszyny i miał mieścić się też stół roboczy do pracy. (w części zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Ubezpieczona w spornym okresie odbywała studia zaoczne na Politechnice (...). Od sierpnia 2019 r. odbywały się seminaria, natomiast nie było zjazdów weekendowych. (zeznania wnioskodawczyni 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

W spornym okresie od 2 sierpnia 2020 r. do 27.01.2020 r. wnioskodawczyni nie wystawiła żadnych faktur VAT sprzedażowych oraz z tytułu zrealizowanych usług. Ubezpieczona nie zrealizowała żadnych zamówień. Brak jest też faktur VAT z tytułu kosztów instalacji podlicznika energii elektrycznej oraz opłat za energię elektryczną w proporcji do zużytej przez ubezpieczoną ilości energii zaewidencjonowanej na podliczniku w wynajmowanym pomieszczeniu garażowym, brak też umowy dotyczącej zainstalowania tego podlicznika. Ubezpieczona opłacała jedynie czynsz za

garaż. (w części zeznania wnioskodawczynie 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342, dowody wpłaty KP k. 37, 40, 61 akt ZUS, zeznania świadka W. G. 00:17:03 i dalej, płyta CD k. 536)

Wnioskodawczynie w spornym okresie nie uzyskiwała żadnego przychodu (dochodu) oraz nie dokonała sprzedaży żadnych towarów i usług a ponosiła jedynie stałe koszty z tytułu: opłat za konto na portalu internetowym (...), opłat abonamentowych związanych z usługami telekomunikacyjnymi, czynszu za wynajem garażu, opłat za usługi księgowe oraz za licencję, zakup paliwa oraz materiałów. (faktury VAT k. 27 – 82, k. 384 – 392, k. 401, k. 406 – 411, k. 428, - 429, k. 437 - 440, 449 - 452, k. 454, 455 -456, k. 480- 485, k. 490 – 492, zeznania wnioskodawczynie 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342, zapisy w księdze k. 100 – 104, k. 205, wyciąg z rachunku k. 117, wyciąg z rachunku k. 117 – 133, k. 223 – 241, rozliczenie wsparcia finansowego k. 378 - 379)

Za wystawione faktury zapłata kierowana była na konto wnioskodawczynie. W krótkim czasie po dokonaniu wpłaty z konta dokonywano wypłaty identycznej lub zbliżonej sumy, np. w dniu 30 grudnia 2020 roku wpłynęła kwota 3.800,- zł od A. Ś. a już 3 lutego 2020 roku wypłacono identyczną kwotę. Podobne sytuacje miały miejsce 17 marca 2020 roku, 16, 24 i 25 kwietnia 2020 roku itp. (wyciąg z rachunku bankowego k.117-155).

W dacie zarejestrowania działalności gospodarczej wnioskodawczynie była w piątym miesiącu ciąży. Ostatnią miesiączkę miała ona w dniu 28.03.2019 r. W dniu 21 listopada 2019 r. ubezpieczona otrzymała skierowanie do szpitala z uwagi na ciążę grożącą poronieniem (obniżony poziom progesteronu). Dziecko wnioskodawczynie urodziła w dniu 4 stycznia 2020 r. i wniosła do ZUS o wypłatę zasiłku macierzyńskiego od 4.01.2020 r. do 1.01.2021 r. (karta ciąży k. 72, zeznania wnioskodawczynie 00:01:35 w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342, dane o okresach ubezpieczenia k. 271 verte, zaświadczenie lekarskie k. 21, dokumentacja medyczna z M. im K. J. w Ł. k. 159, karta położnicza k. 165 -168, dokumentacja medyczna ze Szpitala (...) w Ł. k. 169 – 197, historia choroby z (...) Spółki z o.o. k. 202)

W 2020 r. ubezpieczona zaszła w trzecią ciążę, która była zagrożona poronieniem, ostatecznie ubezpieczona urodziła trzecie dziecko w dniu 4 lutego 2021 r. (zeznania wnioskodawczynie 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 265)

W dniu 1 kwietnia 2021 r. ubezpieczona zgłosiła w (...) zawieszenie działalności gospodarczej. (zeznania wnioskodawczynie 00:01:35 i dalej w zw. z 00:40:17, płyta CD k. 342)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy a w szczególności podatkowej księgi przychodów i rozchodów za lata 2019 – 2020, umów, dokumentacji medycznej z przebiegu ciąży, faktur VAT ze spornego okresu dotyczących jedynie ponoszonych wydatków z tytułu opłat za konto na portalu internetowym (...), opłat abonamentowych, czynszu za wynajem garażu, opłat za usługi księgowe oraz za licencję, zakupu paliwa oraz materiałów, umów najmu i o świadczenie usług, wykazu okresów ubezpieczenia a także dokumentacji z Urzędu Pracy oraz w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli w firmie wnioskodawczynie a nadto w części o zeznania ubezpieczonej M. Z.. Sąd odmówił wiary zeznaniom ubezpieczonej na okoliczność świadczonych w spornym okresie usług, w tym sprzedaży wyprodukowanych przez nią elementów z drewna oraz wykonania aranżacji wnętrz 3D, gdyż powyższe twierdzenia pozostają w oczywistej sprzeczności z całokształtem zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów. Z podatkowej księgi przychodów i rozchodów ze spornego okresu od 2 sierpnia 2019 r. (zgłoszenie rozpoczęcia działalności do (...)) do 27 stycznia 2020 r. (data wszczęcia kontroli przez ZUS) jednoznacznie wynika, że ubezpieczona z tytułu działalności gospodarczej nie uzyskiwała żadnych przychodów oraz dochodów, nie dokonała sprzedaży żadnych towarów, ani usług, natomiast ponosiła jedynie stałe koszty. W ocenie Sądu dokumentowanie przez ubezpieczoną stałych kosztów przypisywanych do prowadzonej działalności miało na celu wyłącznie uzyskanie przez nią dalszej partii dofinansowania z Urzędu Pracy a także dokonywanie rozliczeń udzielonego już we wcześniejszym okresie wsparcia pomostowego.

Na szczególną uwagę zasługuje okoliczność, że wszystkie przedłożone przez ubezpieczoną faktury VAT, które miały dotyczyć realizacji zamówień dotyczyły okresu już po wszczęciu przez organ rentowy postępowania kontrolnego (3

faktury VAT) a kolejne okresu już po dacie wydania spornej decyzji przez ZUS. Przy czym faktury te dotyczyły okresu przekraczającego 6 miesięcy od daty rejestracji działalności.

W toku kontroli ZUS przedłożono tylko i wyłącznie jeden dokument dotyczący zamówienia od jednego klienta A. Ś. – siostry partnera wnioskodawczyni. Natomiast pozostałe dokumenty zamówień, mimo, że opatrzone datami poprzedzającymi kontrolę oraz wydanie spornej decyzji, nie zostały w ogóle przedstawione w toku postępowania administracyjnego. Dodatkowo jak już wyżej wskazano faktury VAT mające dotyczyć przedmiotowych zamówień zostały wystawione już po dacie wszczęcia kontroli a w większości także po dacie wydania decyzji. Przy czym sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego są też twierdzenia wnioskodawczyni, że z tytułu przyjmowanych zleceń nie pobierała ona żadnych zaliczek na poczet przyszłych czynności, co przy tego rodzaju usługach jest praktyką powszechną.

Dodatkowo na podkreślenie zasługuje okoliczność, że po dokonanych wpłatach na rachunek bankowy ubezpieczonej przez jej rzekomych klientów (po dacie kontroli ZUS), wnioskodawczyni następnie wypłacała w bankomacie kwoty odpowiadające wartości dokonanych wpłat. Z powyższego wynika, że M. Z. faktycznie gotówkowo rozliczała się z wpłacającymi dla uwiarygodnienia złożonych zamówień.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że dokumenty w postaci zamówień oraz faktur VAT dotyczących zakupu towaru i usług mogły zostać sporządzone w dowolnym czasie i miały w ocenie Sądu na celu jedynie stworzenie materiału dowodowego dla potrzeb niniejszego postępowania zwłaszcza, gdy uwzględni się okoliczność, że w postępowaniu przed organem rentowym nie podnoszono tych okoliczności.

W postępowaniu nie zgłoszono jako świadków żadnych klientów, których to M. Z. miałyby pozyskać i którzy mogliby obiektywnie i bezstronnie potwierdzić, że faktycznie świadczyła ona pracę w spornym okresie. Wszyscy świadkowie przesłuchani w toku sprawy byli znajomymi lub krewnymi wnioskodawczyni, niewątpliwie zainteresowanymi w tym aby wygrała ona proces.

Pomimo, że działalność wnioskodawczyni miała polegać na sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet (opłacała miesięczny abonament dotyczący portalu sprzedażowego (...)), to brak jest jakiegokolwiek dokumentacji w tym zakresie, w tym korespondencji e – mailowej z przyszłymi klientami. Brak jest wydruku z portalu (...), że faktycznie wystawiano tam towary oraz, że w ogóle dokonywano sprzedaży za jego pośrednictwem.

W ocenie Sądu także zawnioskowani w niniejszym postępowaniu przez płatnika świadkowie: A. Ś. - siostra partnera ubezpieczonej i ojca jej dzieci a także znajomi nie potwierdzili jednoznacznie, że ubezpieczona w rzeczywistości wykonywała czynności w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej. Świadkowie ci nie znali żadnych szczegółów dotyczących realizowanej pracy, nigdy nie byli obecni w jej warsztacie, nie potrafili nawet wyszczególnić jakich dokładnie czynności oraz gotowych produktów miałyby dotyczyć wystawione już po wszczęciu kontroli a także w większości i po wydaniu zaskarżonej decyzji, faktury VAT na dużej wartości kwoty. Świadkowie nie byli w stanie nawet dokładnie wskazać okresów prowadzenia przez ubezpieczoną działalności, w tym kiedy miała ją faktycznie rozpocząć. Nie potrafili także logicznie wytłumaczyć dlaczego wytworzenie kilku produktów z drewna miało być, aż tak rozłożone w czasie (okres powyżej 6 miesięcy) i dlaczego opłata nie miała następować etapowo za dostarczane konkretnej rzeczy. Świadek A. Ś. nie potrafiła w ogóle podać kiedy poszczególne rzeczy miały być jej faktycznie dostarczane. Wskazała jedynie, że otrzymała ostatnią rzecz w grudniu 2019 r., podczas, gdy faktura została wystawiona znacznie po tej dacie, tj. dopiero w dniu 27.01.2020 r.

Świadek M. J. – znajomy ubezpieczonej nie był w stanie wskazać jakie dokładnie czynności wykonane przez M. Z. miały składać się na pokaźną kwotę 2.300 zł, wskazując, że miało to być parę ozdobnych elementów, w szczególności stojaków i świeczników. Świadek K. C. przedstawił jeszcze mniej wiarygodny przebieg wydarzeń, według którego miał jedynie pośredniczyć w transakcji dla znajomego, który miał zakupić jedną ramkę drewnianą o wymiarach A4 na A3 za kwotę 1.200,- zł. Ramkę odebrał osobiście, przekazał ją znajomemu, który zapłacił mu gotówką a on wnioskodawczyni zapłacił przelewem. Do tego świadek pamiętał dobrze kwotę, ale jak wynika z faktury transakcja

dotyczyła kilku przedmiotów i projektów. Zupełnie niewiarygodne jest aby w ten sposób mogła się rzeczywiście transakcja. Prościej byłoby skontaktować znajomego z wnioskodawczynią. Taki opis przebiegu wydarzeń utwierdza tylko sąd w przekonaniu o jego fikcyjnym charakterze.

Dodać również należy, iż świadkowie, którzy mieli odbierać zamówienie mówili o tym, iż to wnioskodawczyni im osobiście przywiozła wyroby, co również budzi wątpliwości sądu bowiem miałyby to uczynić niedługo po porodzie, kiedy powinna opiekować się dzieckiem i raczej unikać noszenia cięższych rzeczy. Nadto wszystkie przedmioty, których dotyczą faktury miały być wcześniej zamówione tymczasem świadek P. S. zeznał, że wnioskodawczyni przywiozła jakieś rzeczy w bagażniku samochodu i on sobie coś wybrał. To z kolei budzi kolejną wątpliwość. Zeznał bowiem, że zapłacił wnioskodawczyni przelewem wykonanym w jej obecności. Jednak nie mógł tego uczynić gdyż w przelewie jest oznaczenie faktury, faktura jest pisana na komputerze a wnioskodawczyni nie mogła jej wcześniej przygotować skoro obejmuje ona rzeczy spontanicznie wybrane przez świadka z bagażnika. Świadkowie także przyznali, że nigdy nie widzieli wnioskodawczyni przy świadczeniu pracy, nie byli nigdy w jej warsztacie oraz zeznał.

Świadek P. S. wskazał jako początek rozmów z wnioskodawczynią na temat przyszłych usług okres znacznie poprzedzający wpis do rejestru, gdyż już przełom 2017/2018, kiedy ubezpieczona korzystała jeszcze z urlopu macierzyńskiego w związku z urodzeniem pierwszego dziecka. Świadek wskazał, że na kwotę 1700 zł złożyły się jedynie wyroby takie jak deska do krojenia i półka. Przyznał też, że nie wie, kto miałyby wykonać projekty i rzeczy.

Wszystko to czyni zeznania świadków niewiarygodnymi i sprawiającymi wrażenie – przyjętej i ustalonej linii zeznań w celu uwiarygodnienia stanowiska wnioskodawczyni.

Sąd odmówił wiary przedłożonym przez ubezpieczoną dokumentom w postaci projektów, gdyż nie istnieje możliwość zweryfikowania w jakiej faktycznie dacie one powstały oraz faktycznie przez jaką osobę zostały wykonane oraz brak jest dowodu, czy faktycznie zostały one wykorzystane i czy istniała rzeczywista potrzeba ich wytworzenia.

Fakt formalnego sporządzenia wskazanej wyżej dokumentacji w tym zamówień i faktur VAT oraz ponoszenia stałych kosztów, miał na celu skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o prowadzeniu przez wnioskodawczynię działalności a w konsekwencji uzyskaniu dofinansowania finansowego z Urzędu Pracy oraz świadczeń zasiłkowych.

Brak jest także jakichkolwiek dowodów na to, że ubezpieczona faktycznie sama wyprodukowała jakikolwiek towar w sytuacji, gdy jej miejsce pracy miał stanowić garaż bez mediów, w tym w okresie zimowym bez ogrzewania, toalety podczas, gdy ubezpieczona była już w zaawansowanej ciąży. Ubezpieczona nie wykazała także w żaden sposób, że zgodnie z treścią umowy zainstalowała podlicznik celem korzystania z energii elektrycznej niezbędnej w pracy przy maszynach oraz przy braku okien. Brak jest umowy w tym zakresie a także faktur VAT oraz dowodów KP w zakresie uiszczania opłat z tego tytułu ze spornego okresu (pierwsze dotyczą dopiero okresu znacznie przekraczającego wydanie decyzji). Świadek W. G. – przedstawiciel wynajmującego w swych zeznaniach przyznał, że nie wie kiedy został zainstalowany podlicznik i że nie dysponuje umową w tym przedmiocie. Dodatkowo także świadek ten nigdy nie widział ubezpieczonej bezpośrednio przy pracy, nie był nigdy obecny w jej warsztacie a także nigdy przy nim nie korzystała ona z toalety, która była w domu poza garażem. Potwierdził jednocześnie, iż wnioskodawczynię widywał od 5 lat w tym garażu, a zatem na długo przed zarejestrowaniem przez nią działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. Z. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 423 ze zmianami) osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt. 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczeń określa przepis art. 13 pkt. 4 cytowanego aktu prawnego zgodnie, z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Należy wskazać, że w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.) istotą działalności gospodarczej jest jej prowadzenie w sposób zorganizowany, zarobkowy we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Dla uznania określonej działalności za działalność gospodarczą, konieczne jest łączne spełnienie trzech warunków. Po pierwsze, dana działalność musi być działalnością zarobkową, po drugie, działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany oraz, po trzecie, w sposób ciągły

Do cechy działalności gospodarczej zaliczyć należy:

- a) zawodowy (zatem nie amatorski, nie okazjonalny) charakter działalności;
- b) podporządkowanie się zasadom racjonalnego gospodarowania (regułom opłacalności i zysku);
- c) powtarzalność działań (standaryzacja transakcji, seryjność produkcji, stała współpraca);
- d) uczestnictwo w obrocie gospodarczym. (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 roku, III CZP 117/91, OSP 1992, z. 11-12, poz. 235, wyrok NSA w wyroku z dnia 4 lutego 2000 roku, I SA/Lu (...), I SA/Lu (...), niepubl.)

Czasowe granice prowadzenia działalności gospodarczej oraz podlegania z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Istnienie wpisu do ewidencji wprawdzie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. Do sfery ustaleń faktycznych należy czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, czy też zaprzestano jej prowadzenia, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika, bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności.

Działalność gospodarcza jest faktem, kategorią o charakterze obiektywnym, nie konstytuuje jej zatem wpis bądź jego brak do odpowiedniego rejestru. (vide wyrok WSA w Gdańsku z dnia 16 grudnia 2010 roku, sygn. akt III SA/Gd 556/10, opubl. LEX nr 756387)

Fakt prowadzenia działalności gospodarczej, a nie wpis do ewidencji przesądza o istnieniu obowiązku ubezpieczenia. (wyrok WSA w Warszawie z dnia 26 lipca 2006 roku, sygn. akt VII SA/Wa 686/06)

Działalność ta nie może mieć charakteru przypadkowego, okazjonalnego. W świetle poglądu ugruntowanego w judykaturze, który Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela: prowadzenie działalności gospodarczej polega nie tylko na faktycznym wykonywaniu zleconej pracy, ale także na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania: poszukiwaniu zleceniodawców, organizowaniu przyszłych prac, oczekiwaniu na zamówienie. (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy 2004 nr 7; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2006 r., I UK 289/05, opubl: OSNAPiUS rok 2007, Nr 11-12, poz. 168)

Wykonywanie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie w celu zarobkowym czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzających do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawcze), np. poszukiwanie klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, posiadaniu lokalu i narzędzi służących do jej prowadzenia, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, zmierzają bowiem do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania, a w rezultacie podjęcia czynności zmierzających bezpośrednio do rozpoczęcia prowadzenia działalności (vide wyrok SA w Białymstoku z dnia 5 marca 2018 r., III AUa 264/17, opubl. L.).

Prowadzenie tej działalności występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową prowadzoną przez wnioskodawcę, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania. Wnioskodawca sam dysponuje swoim czasem przeznaczonym na wykonywanie działalności, i może go wykorzystać na bezpośrednie świadczenie usług, na czynności pomocnicze, wreszcie może swój czas wykorzystać. (tak wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., IIIAUa (...), opubl. L.)

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że w orzecznictwie przyjęto także, iż zarobkowy charakter działalności gospodarczej jest spełniony nie tylko wtedy, gdy z działalności osoba ubezpieczona osiąga wymierne dochody, ale także wtedy, gdy tych dochodów się nie osiąga, co może być również długotrwałym zjawiskiem. Przesłanka zarobkowego charakteru działalności zostanie spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, ale również wówczas, gdy pomimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu (tak min. wyrok SA w L. z dnia 19 września 2017 r., III AUa 1315/16).

Nie jest konieczne faktyczne osiągnięcie dochodów z danej działalności. Przynoszenie strat przez daną działalność (zarówno przejściowo, jak i w dłuższych okresach) nie pozbawia jej statusu działalności gospodarczej. Należy bowiem liczyć się z możliwością nieuzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia (cel). (vide wyrok SA w Łodzi z dnia 22 lutego 2017 r., III AUa 350/16)

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że wnioskodawczyni M. Z. nie wykazała, że od dnia 2 sierpnia 2019 r. faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w dacie zarejestrowania działalności gospodarczej wnioskodawczyni była już w piątym miesiącu ciąży. Wcześniej jedną ciążę poroniła, dodatkowo też w tym okresie ubezpieczona studiowała zaocznie. Nadto jako pracownicę wynajęła ona garaż bez mediów, w tym bez ogrzewania i okien a praca miała być głównie świadczona w okresie jesienno – zimowym. Wytwarzać gotowe produkty przy użyciu maszyn miała tylko i wyłącznie sama wnioskodawczyni.

W tej sytuacji w ocenie Sądu w przypadku wzmoczonego wysiłku fizycznego związanego z podjęciem działalności gospodarczej we wskazanych wyżej warunkach, istniało zatem wysokie prawdopodobieństwo, że mogą pojawić się komplikacje zdrowotne, które w przyszłości uniemożliwią ubezpieczonej świadczenie pracy.

Zatem już sam stan zdrowia wnioskodawczyni nie uzasadniał podjęcia działalności gospodarczej w takiej formie i warunkach przy jednoczesnym kontynuowaniu studiów oraz wiązał się z ryzykiem poronienia kolejnej ciąży.

Powyższe samo w sobie świadczy o braku zamiaru wykonywania przez ubezpieczoną czynności w ramach działalności gospodarczej. (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 8.10.2013 r., sygn. akt III AUa 46/13, opubl. LEX nr 1386119)

Jak ustalono na podstawie dokumentacji medycznej już w dniu 21 listopada 2019 r. ubezpieczona otrzymała skierowanie do szpitala z uwagi na ciężę grożącą poronieniem (obniżony poziom progesteronu).

Wnioskodawczyni miała zajmować się aranżacją wnętrz. Zlecenia, które miała realizować wnioskodawczyni dotyczyły głównie projektowania wnętrz 3D oraz dodatkowo sprzedaży elementów produkcji drewnianej, które miały być kompatybilne z projektem. Miały to być np. ramki, deski do drewna, patery, stoliki, ramy, poręcze, stojaki na płyty, świeczniki. Ubezpieczona miała prowadzić swoją działalność za pośrednictwem internetu, w tym portalu (...)

Tymczasem brak jest korespondencji e – mailowej z przyszłymi klientami, brak jest wydruku z portalu (...), że faktycznie wystawiano tam towary oraz, że w ogóle dokonywano sprzedaży za jego pośrednictwem.

W spornym okresie od 2 sierpnia 2020 r. do 27.01.2020 r. (data wszczęcia kontroli) wnioskodawczyni nie wystawiała żadnych faktur VAT sprzedażowych oraz z tytułu zrealizowanych usług. Ubezpieczona nie zrealizowała żadnych zamówień. Brak jest też faktur VAT z tytułu kosztów instalacji podlicznika energii elektrycznej oraz opłat za energię elektryczną w proporcji do zużytej przez ubezpieczoną ilości energii zaewidencjonowanej na podliczniku w wynajmowanym pomieszczeniu garażowym, brak też umowy dotyczącej zainstalowania tego podlicznika. Ubezpieczona opłacała jedynie czynsz za garaż. Wnioskodawczyni w spornym okresie nie uzyskiwała żadnego przychodu (dochodu) oraz nie dokonała sprzedaży żadnych towarów i usług a ponosiła jedynie stałe koszty z tytułu: opłat za konto na portalu internetowym (...), opłat abonamentowych związanych z usługami telekomunikacyjnymi, czynszu za wynajem garażu, opłat za usługi księgowe oraz za licencję, zakup paliwa oraz materiałów.

Wnioskodawczyni nie pobierała żadnych zaliczek na poczet realizacji przyszłych zleceń. Nie zgłoszono jako świadków żadnych klientów osób trzecich, którzy nie byłiby znajomymi ubezpieczonej i mogliby bezstronnie szczegółowo potwierdzić realizowane w ramach działalności na ich rzecz czynności.

Ubezpieczona nie wykazała też w żaden sposób, że w wynajmowanym garażu podejmowała jakiegokolwiek prace. Pomieszczenie to ze względu na warunki nie było w żaden sposób przystosowane do potrzeb prowadzenia działalności i to tym bardziej przez kobietę w zaawansowanej ciąży. Żaden z uczestników postępowania nie był naoczny świadkiem pracy wnioskodawczyni w tym pomieszczeniu. W garażu tym nie było sprzętu, ani mebli. Nie było tam mediów w postaci ogrzewania oraz wody, brak było okien oraz toalety. Jak już wyżej wskazano nawet brak jest dowodów na to, że ubezpieczona korzystała tam z energii elektrycznej.

Przedłożone przez ubezpieczoną faktury VAT odnośnie zakupu towarów i usług nie są wiarygodne, bo dotyczą okresu po wszczęciu kontroli a większości po wydaniu zaskarżonej decyzji. Natomiast w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601).

Dodatkowo także w spornym okresie ubezpieczona nie zatrudniała żadnych osób, w tym pracowników, bądź zleceniodawców z pomocą, których byłaby w stanie kontynuować działalność. Ubezpieczona nie zawierała żadnych umów o dzieło, czy umów zlecenia z innymi osobami, nie zgłaszała też do ubezpieczeń osób współpracujących przy prowadzeniu działalności.

W konsekwencji powyższego w niniejszym postępowaniu ubezpieczona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie przedłożyła żadnych dowodów, w tym dokumentów potwierdzających, że w spornym okresie wykonywała czynności. (art. 6 k.c.)

W tym stanie rzeczy przyjęć należy, że wnioskodawczyni mogła co najwyżej wykonać pewne czynności okazjonalnie i już dopiero po dacie wszczęcia kontroli przez ZUS dla potrzeb niniejszego postępowania (w okresie aż 6 miesięcy po rejestracji). W tym przypadku nawet nie sposób mówić więc o powtarzalności działań (standaryzacji transakcji, seryjność, stałej współpracy). Brak jest dowodów, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała swoje czynności stale, że stanowiły one jej codzienną pracę, tj. powtarzaną z regularną częstotliwością. Sporadycznie podejmowane czynności nie mieszczą się zaś w pojęciu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Firma

(...) z pewnością nie uczestniczyła w spornym okresie w obrocie gospodarczym i nie miała ona faktycznego zamiaru (celu) uzyskania dochodu.

Na podkreślenie zasługuje też wysokość podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia w relacji do obrotów firmy wnioskodawczynie. Ubezpieczona nie skorzystała z tzw. ulgi na start tylko opłacała preferencyjne składki na ZUS, podczas, gdy w spornym okresie ponosiła jedynie koszty związane z działalnością.

Brak zatem także kolejnej z podstawowych cech działalności gospodarczej takiej jak, podporządkowanie się zasadom racjonalnego gospodarowania (regułom opłacalności i zysku).

Celem racjonalnego przedsiębiorcy jest bowiem osiągnięcie zysku z działalności gospodarczej, dochodów finansowych, aby mieć się z czego utrzymywać i żeby firma funkcjonowała i mogła się rozwijać.

Mając na względzie powyższe przyjąć należy, że w okresie od dnia 2.08.2019 r. M. Z. nie wykonywała pozarolniczej działalności gospodarczej.

Formalne posiadanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz zgłoszenie się wnioskodawczynie do ubezpieczeń społecznych miało jedynie na celu umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zaś zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004)

Tymczasem działania M. Z. zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych.

W konsekwencji skoro wnioskodawczynie faktycznie nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 1.08.2019 r., to organ rentowy w zaskarżonej decyzji prawidłowo uznał, że w spornym okresie nie podlegała on ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu tej działalności.

Mając powyższe na uwadze Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc w wyroku oddalił odwołanie M. Z., uznając tym samym prawidłowość wydanej w dniu 2 marca 2020 r., decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł..

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 t.j. z późn. zm).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczynie -PI.

10 III 2022 roku.